

Ein skúli til sølu

EYSTURSKÚLIN til sølu. Hetta vóru skelkandi tíðindi í fjølmiðlunum í farnu viku. Og upphavsmaðurin til hesi heldur marghættligu og óhugnaligu tíðindi var eingin mætari enn býrádsformaðurin í Havn.

BÝRÁDSFORMAÐURIN upplýsti, at hann hevði tosað við landsstýrið um at fáa tað at keypa Eysturskúlan. Við hesum keypi skuldi ein so sláa tvær flugur í einum. Fyri tað fyrsta vildi landsstýrið tá loysa spurningin um nýggjan maskinskúla og harnæst vildi Tórshavnar kommuna sleppa blligari í rakstri av skúlaverkinum. Hetta var so tað, ið býrádsformaðurin og landsstýriskonan høvdu funnið fram til.

MEN við hesum varð ikki síðsta orðið sagt í hesum máli. Tað var sum at ein atombumba var brostin. Foreldur, lærarar, skúlabørn, politikarar o.o. vóru á gosi. Hvør vágaði sær at

taka skúlan frá teimum. Hetta var ein óhoyrdur frekleiki og so kom skola oman á skolu niður yvir býrádsformannin í Havn, sum so seint sum mikudagin verður skuldsettur fyri barnamorð, tí hann vil niðurlægja Eysturskúlan.

TAÐ er nógv áhugavert í hesum málinum. Fyri tað fyrsta er tað sjálvur spurningurin um at sleppa undan at gera nýggjar fløgur í skúlar við at gera betri brúk av verandi skúlum, eitt nú við at selja teir — og harnæst er tað spurningurin um at taka borgararnar við upp á ráð í málum, sum viðvíkja teimum.

TAÐ er skilagott at kanna verandi móguleikar, áðrenn ein fer undir at gera stórar fløgur í nýggjar bygningar. Finnast almennir bygningar, eitt nú skúlar, sum ikki verða brúktir til fulnar, og kunnu hesir tá nýtast til onnur undirvísingarendamáll! Fer útbygging fram á einum skúla merkir hetta tá, at tørvurin verður minni á

einum øðrum skúla osfr. Slíkar metingar eru rættar, men so mugu tær eisini verða við í eini langtíðar- og heildartilrættalegging. At taka slíkt mál upp í eini handavending og loysa tað her og nú, uttan at hava umhugað tað í eini miðvísari ætlan fyri skúlaverkið kann gera meiri ilt enn gott. Og tað er hetta, sum eyðkennir umrødda mál. Sum ein annar gandakallur tekur býrádsformaðurin kaninina úr hattinum.

TAÐ er mannagongdini, sum nakað er galið við. Ikki júst hugskotinum at samskipa kommunala og aðra undirvísing. Hevði býrádsformaðurin í Havn verið meira opin og demokratiskt sinnaður, hevði hann havt størri virðing fyri øðrum áskoðanum og øðrum fólk, tá hevði hetta málið eisini verðið viðgjørt við størri álvara og áhuga. So býrádsformaðurin kann takka sær sjálvum og ongum øðrum fyri, at hetta mál hevur skapt so mikla ósng.

VIT mugu krevja av einum fólka-valdum politikara og býrádsformanni í landsins størsta býi, at hann virðir tær demokratisku meginreglurnar, sum júst eisini hann sjálvur hevur notið so gott av. Mál, sum viðvíkja øllum borgarunum, kunnu og skulu ikki skundast fjøgnum, bara tí at hetta passar best til kemiina hjá einum politikara. Borgararnir — í hesum føri børn, foreldur og lærarar — skulu takast við upp á ráð, áðrenn avgerðir verða tiknar yvir høvdið á teimum — avgerðir, sum nema við týðandi part av gerandisdegnum.

UMRØDDA mál hevur fingið mong at tríva í pennin. Í dag skriver ein lærari áhugavert »Sjónarmið«. Har vísir hann m.a. á, at nógvur kannar mugu gerast, áðrenn ein bara uttan víðari kann selja ein skúla. Víst verður m.a. á, at tær fyrirtreytir, sum vóru galdandi fyri bert fáum árum síðani, eru nógv broyttar í dag, og sipar við hesum til útbygging av skúlanum í Hoyvík. Lesið eisini Sjónarmið inni í blaðnum.

sosigaley

Dimmalætting
TÍÐINDI

DAGBLAÐ

KROSSUR

14. SÍÐUNI

FRIÐ FÖROYAR

NORÐST

Ísrael og vit

Tað var væntandi, at vit í lesarabrávateiginum í Dimmalætting fóru at fáa aftursvar uppá skrivning okkara um Ísrael. Og so var í gjár, tá ein lesari, ið nevnið seg "Ísraelsvin" finst at skrivningini í Sosialinum um friðarsamráðingarnar millum Ísrael og grannar tess, palestinar og arabar. Hvørvitt um hetta lesarabráv eisini er stóðað Dimmalættingar skal her verða ósagt. Tað fáa vit kanska at vita í eini av komandi oddagreinum blaðsins.

Ísraelsvinurin í Dimmalætting finst harðliga at ST fyrri samtykt tess um, at Ísrael skal taka seg aftur av teimum hersettu økjum. Hann spyr, um ST er vorðin okkara gudur í 1991 og hann heldur fram:

"Avgerð ST um, at Ísrael skal taka seg úr sín-um egna landi, gongur beint ímóti eini hægri avgerð. Hetta halda vit, sum so inniliga halda við Ísrael. Kann vera, at hetta virkar forargiligt uppá onkran, sum fjeppast uppi í Arafat, men tað gerst ikki við, vit hava eisini loyvi at siga okkara hugsan, vónandi"

Sjálvandi hevur tú tað eins og vit. Vit hava so eina aðra hugsan um henda stóra spurning, og tað er hana vit hava loyvt okkum at seta fram. Tú spyr, um ST er vorðin okkara gudur! Ein undarligur spurningur. ST er eingin gudur. ST er ein felagsskapur av øllum heimssins londum. Hesin felagsskapur ger eitt sera stórt og gott arbeiði millum sjúk, fátøk og annars illa fyrikomin menniskju kring allan heim. Harafrat er ST eisini ein politiskur felagsskapur soleiðis at skilja, at limalondini eisini tosa um politik og reka politik. Meirlutaavgerðir telja men stórveldini hava veltorætt. Mangt kundi verið betri við hesum felagsskapi, men einki er fullfíggjað, ikki heldur demokratið, men sagt verður, at er tað nærmasta vit røkka sonnum fólkastýri og ræði á rættvísun grundarlag. ST er so eisini tað nærast á vit koma einum altjóða felagsskapi av slíkum slag.

Vit kunnu takka ST fyrri og serliga USA, at hóðráðsmaðurin Saddam Hussein varð tvingaður út úr Kuwait. At hann so ikki varð heilt fyribeindur er ein annar spurningur.

Men ísraelsfólk og ísraelsvinir her á landi vóru uttan iva fegin um, at ST legði uppí í Miðeystri. Men tá ST leggur uppí á øðrum her-móti og samtykkir, at Ísrael skal taka seg úr hersettu økjum, tá gerst hesin felagsskapur bráðliga symbolið uppá tað ónda.

Heldur enn at klikkja niður á ST, so áttu okkara ísraelsvinir at verið takksamir fyri, at ísraelar og palestinar nú fyrri ferð hava kunnað tosað saman og hugt hvønn annan inn í eyguni. Latið okkum siggja tað positiva í hesum, heldur enn at dyrka einvísa haturið móti øllum, sum hevur við arabar og palestinar at gera. Fanatismen til frama fyri høggrahykunum í Ísrael tenir undir ongum umstøðum ísraels framtíð. Hetta veit eisini ein stóruspartur av ísraelum, sum í dag er fyrri einum dialogi millum palestinar og grannar tess. Palestinar eru eitt fólk. Teir eru ikki rovdjór, soleiðis sum eitt nú Óli Breckmann ger teir til. Teir eru fyrri so vítt í somu støðu sum jøðarnir vóru tað eftir kríggið. Teir eru okkara nútíðar jøðar, ið einki heim, einki land hava, men sum verða kúgaðir av øðrum, bæði jød-

um og arabarum. Ísraelska stjórnin verður noydd til at góðtaka, at palestinar eru eitt fólk, sum hava rætt til sjálvsavgerðarrætt og sjálvsstýri. Hóast Shamir útilokar, at Ísrael fer at ganga krøvunum hjá palestinum á mót, so hevur friðarfundurin í Madrid víst okkum, at tað ber til at fáa ein dialog í gongd. At tað so eisini eru sterkar kreftir í Ísrael, sum ynskja at ganga fleiri av krøvunum hjá palestinum á mót, er ein óreingilig sannroynd. Tað besta, sum kann henda fyri bæði ísraelar og palestinar, er, at tað vera teirir hólvið í báðum pørtum, sum sleppa at stinga út í kortið. Harðendu palestinarir, høggrahykarnir í ísraelsku stjórni og fyrri tað Óli Breckmann og aðrir sokallaðir føroyskir ísraelsvinir tæna ikki friðarins sök í Miðeystri. Heldur beint tvørturímóti. Teir -allir sum ein - vilja bert sleppa at leggja meira brennið til bálið - kynda undir haturið. Slíkar hefur heimurin ikki brúk fyri. Legg tær hetta í geyma góði "Ísraelsvinur" í Dimmalætting.

Mjólkin

Tað var bæði gleðiligt og hugstoytt at hoyra tíðindini í útvarpinum mikukvöldið um, at vit nú eru sjálvbjargnir við drekkimjólki. Vit minnast øll tær mongu atfinningarnar móti landsins stýri og jarðarbrúkinum her á landi á sinni, um at vit ikki vóru sjálvbjargnir við drekkimjólki men noyddust at innflyta mjólk. So kom g o n d á mjólkaframleiðsluna, vit fingur fleiri og stóri fjós og fleiri mjólkinneyt, vit fingur eina meira effektiva og rationella drift og velt varð úr nýggjum. Vit fingur eitt nútímans mjólkaavirki osfr. Í dag eru vit komin á mál, hvat drekkimjólkin viðvíkur. Men um somu tíð eru vit eisini koyrd fóst. Framleiðsluorkan er nevnið vorðin so miklið stór, at nógv verður til avlops. Og hvat skal avlopsmjólkin brúkast til! Hetta er tann stóri spurningurin. Tað er greitt, at vit eiga ikki at gevast so á hondum. Vit mugu nevniliga til at finna fram til, hvørjar

aðrar vóru vit kunnu framleiða burtur úr mjólkin. Mjólkaavirkið Búnaðarmanna var og er eitt frálíkt tiltak. Vónandi kann hetta virkið nú fara í gongd við fleiri vóru soleiðis at bøndurnir sleppa av við alla mjólkina í framtíðini eisini. Latið okkum fáa eitt alment kjak um, hvussu vit menna landbúnaðin og hvussu vit á tann hátt kunnu gerast meira sjálvbjargnir við landbúnaðarvørnum.

